

Przedmiotowy System Oceniania z podstaw wiedzy o państwie i prawie oraz Unii Europejskiej

dla klas drugich i trzecich w roku szkolnym 2020/2021

Zasady ogólne

Ocenianie wewnątrzszkolne na zajęciach z podstaw wiedzy o państwie i prawie oraz Unii Europejskiej ma na celu:

- 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz postępach w tym zakresie,
- 2) udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- 3) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu,
- 4) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- 5) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Przedmiotowy System Oceniania z podstaw wiedzy o państwie i prawie oraz Unii Europejskiej obejmuje:

- 1) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych,
- 2) ustalanie kryteriów oceniania zachowania,
- 2) ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych według skali ocen,
- 3) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych,
- 4) ustalanie rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania,
- 5) ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania,
- 6) ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

Zasady w ocenianiu:

- 1) zasada jawności ocen zarówno dla ucznia jak jego rodziców,
- 2) zasada częstotliwości i rytmiczności – uczeń oceniany jest na bieżąco i rytmicznie. Ocena końcowa nie jest średnią ocen cząstkowych,
- 3) zasada jawności kryteriów – uczeń i jego rodzice znają kryteria oceniania, zakres materiału z każdego przedmiotu oraz formy pracy podlegające ocenie,
- 4) zasada różnorodności wynikająca ze specyfiki każdego przedmiotu,
- 5) zasada różnicowania wymagań – zadania stawiane uczniom powinny mieć zróżnicowany poziom trudności i dawać możliwość uzyskania wszystkich ocen,
- 6) zasada otwartości – wewnątrzszkolne ocenianie podlega weryfikacji i modyfikacji w oparciu o okresową ewaluację.

Uzasadnianie ocen

1. Nauczyciel uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną.
2. Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz przekazuje zalecenia do poprawy.
3. Na wniosek rodzica i ucznia wszystkie oceny z pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia uzasadniane są pisemnie. Uzasadnienie powinno zawierać stopień opanowania wiedzy i umiejętności oraz zalecenia do dalszej pracy.
4. Nauczyciel przekazuje w formie pisemnej uzasadnienie oceny uczniowi lub rodzicom w terminie 3 dni pracy liceum od złożenia wniosku.
5. Nauczyciel w formie pisemnej uzasadnia śródroczne i roczne oceny niedostateczne, uzasadnienie stanowi załącznik do sprawozdania z wyników klasyfikacji klasy do której uczęszcza uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną.

Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców / opiekunów prawnych.

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
2. Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika elektronicznego bezpośrednio po jej ustaleniu i ustnym poinformowaniu ucznia o jej skali.
3. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych. Ocena wpisywana jest do dziennika elektronicznego.
4. Rodzice ucznia oraz uczniowie mają możliwość wglądu do sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac kontrolnych w obecności nauczyciela. Na wniosek złożony do dyrektora Szkoły prace te mogą być powielane i fotografowane.
5. Nauczyciel zachowuje prace kontrolne do zakończenia roku szkolnego.

Kryteria oceniania

Nauczyciel ocenia osiągnięcia edukacyjne ucznia z wykorzystaniem różnorodnych form oceniania, takich jak:

- 1) kartkówki - krótkie prace pisemne, sprawdzające wiadomości i umiejętności ucznia z jednej, dwóch lub co najwyżej trzech ostatnich lekcji,
- 2) odpowiedzi ustne,
- 3) odpowiedzi wynikające z własnej inicjatywy ucznia;
- 4) odpowiedzi pisemno-ustne,
- 5) prace kontrolne tj. prace klasowe /sprawdziany/ testy - prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności ucznia z więcej niż trzech lekcji,
- 6) wypracowania,
- 7) diagnozy (diagnozie poddani są wszyscy uczniowie danego oddziału, w przypadku, gdy uczeń w danym terminie nie może pisać diagnozy z powodu nieobecności usprawiedliwionej, jest zobowiązany do napisania diagnozy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
- 9) udział w konkursach przedmiotowych,
- 10) aktywny udział w zajęciach dodatkowych,
- 11) zadania wykonywane z wykorzystaniem edukacyjnych platform internetowych,
- 12) inne formy wypracowane przez nauczyciela i uczniów (np. udział w olimpiadzie przedmiotowej, zadania domowe, referaty, prezentacje, praca indywidualna i zespołowa, projekty, aktywność na lekcji oraz aktywność związana ze specyfiką przedmiotu).

Kryteria oceniania

Nauczyciel ocenia osiągnięcia edukacyjne stosując różnorodne formy oceniania, takie jak:

- 1) prace kontrolne, w tym: sprawdziany, testy, wypracowania,
- 2) szczególne osiągnięcia w konkursach przedmiotowych,
- 3) kartkówki - krótkie prace pisemne, sprawdzające wiadomości i umiejętności ucznia z jednej, dwóch lub co najwyżej trzech ostatnich lekcji,
- 4) odpowiedzi ustne, odpowiedzi wynikające z własnej inicjatywy ucznia,
- 5) diagnozy (diagnozie poddani są wszyscy uczniowie danego oddziału, w przypadku, gdy uczeń w danym terminie nie może pisać diagnozy z powodu nieobecności usprawiedliwionej, jest zobowiązany do napisania diagnozy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
- 6) matury próbne,
- 7) zadania wykonywane z wykorzystaniem edukacyjnych platform internetowych,
- 8) aktywny udział w zajęciach dodatkowych,
- 9) inne formy wypracowane przez nauczyciela i uczniów (np. udział w olimpiadzie przedmiotowej, zadania domowe, referaty, prezentacje, praca indywidualna i zespołowa, projekty, aktywność na lekcji oraz aktywność związana ze specyfiką przedmiotu).

Zasady oceniania

1. Rodzice mogą uzyskać informacje o ocenach ucznia w ciągu całego roku szkolnego za pośrednictwem e-dziennika, u nauczycieli na konsultacjach lub podczas spotkań z wychowawcą.
2. Nauczyciel ma obowiązek zapoznania ucznia ze sprawdzoną i ocenioną pracą kontrolną w 16 dni pracy liceum. Termin może ulec wydłużeniu z powodu usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela w szkole.
3. W ciągu tygodnia w danej klasie mogą być przeprowadzone nie więcej niż trzy prace kontrolne. W ciągu jednego dnia uczeń może mieć tylko jedną pracę kontrolną.
4. O terminie planowanej pracy kontrolnej nauczyciel informuje uczniów oraz zapisuje w edzienniku minimum 7 dni pracy liceum wcześniej.
5. W przypadku przekroczenia terminu oddania sprawdzonych prac kontrolnych nauczyciel wpisuje do dziennika tylko oceny pozytywne.
6. Jeżeli uczeń z powodu nieobecności usprawiedliwionej lub klasa w związku z udziałem w innych zajęciach dydaktyczno-wychowawczych nie pisała pracy kontrolnej w wyznaczonym terminie nauczyciel wyznacza dodatkowy termin sprawdzenia osiągnięć.
7. Kartkówka dotyczy najwyżej trzech ostatnich jednostek lekcyjnych i może być przez nauczyciela niezapowiedziana.
8. Praca kontrolna obejmuje większy zakres materiału ujętego w programie nauczania.
9. Niewykonanie pracy domowej jest podstawą postawienia częściowej oceny niedostatecznej.
10. Uczeń może zgłosić w danym semestrze brak przygotowania do lekcji wg zasad ustalonych przez nauczyciela danego przedmiotu na początku roku szkolnego.
11. Prawo zgłaszania nieprzygotowania do lekcji nie przysługuje w dniu, w którym nauczyciel zapowiedział pracę kontrolną lub inną formę sprawdzania wiedzy i umiejętności. Wyjątek stanowią uczniowie, którzy są obecni w Szkole po chorobie trwającej dłużej niż okres zapowiedzenia pracy kontrolnej lub innej zapowiedzianej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.
12. Ocenianie odbywa się systematycznie.
13. Minimalna liczba ocen częściowych na podstawie, których wystawia się ocenę klasyfikacyjną wynosi: 3 oceny, jeżeli zajęcia

odbywają się jeden lub dwa razy w tygodniu, 4 oceny, jeżeli zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu, 5 ocen, jeżeli zajęcia odbywają się więcej niż trzy razy w tygodniu.

14. Na 5 dni pracy liceum przed wystawieniem ocen śródrocznych i rocznych powinno być zakończone przeprowadzanie wszelkich prac kontrolnych.

15. Uczniowie klas pierwszych mają przez okres dwóch pierwszych tygodni września okres adaptacyjny, podczas którego nauczyciele nie powinni stawiać im ocen niedostatecznych.

16. Uczeń nie może być oceniany oceną przedmiotową za zachowanie, chyba że swoim zachowaniem uniemożliwia sprawdzenie wiadomości, np. wagarując, ściągając czy spóźniając się. Z zasady tej wynikają następujące konsekwencje:

1) nieusprawiedliwiona w terminie nieobecność na diagnozie, maturze próbnej, pracy kontrolnej i innej zapowiedzianej formie sprawdzania wiedzy i umiejętności pociąga za sobą ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy,

2) ściąganie jest traktowane jako brak wiedzy i pociąga za sobą ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy

3) jeżeli spóźnienie na diagnozę, maturę próbną, pracę kontrolną i inną zapowiedzianą formę sprawdzania wiedzy i umiejętności uniemożliwiło sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia, jest traktowane podobnie jak nieobecność nieusprawiedliwiona.

17. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do jednokrotnej próby poprawienia oceny niedostatecznej z każdej pracy kontrolnej z wyjątkiem diagnozy i matury próbnej w trybie ustalonym przez nauczyciela.

Nauczyciel wyznacza termin sprawdzianu poprawkowego w ciągu 16 dni pracy liceum od dnia oddania pracy kontrolnej.

18. Uczeń ma prawo raz w semestrze do jednokrotnej próby poprawienia oceny innej niż niedostateczny z każdej pracy klasowej z wyjątkiem diagnozy i matury próbnej w trybie ustalonym przez nauczyciela.

19. Poprawa ocenionych prac może się odbyć na prośbę uczniów w terminie wskazanym przez nauczyciela, jednak nie później niż 16 dni pracy liceum od otrzymania sprawdzonej i ocenionej pracy.

20. Termin poprawy jest jednocześnie terminem ostatecznym zaliczenia przez uczniów, którzy z przyczyn usprawiedliwionych nie pisali pracy kontrolnej w pierwszym terminie. Oznacza to, że dla tych uczniów nie wyznacza się już nowego terminu poprawkowego

21. Poprawiona ocena odnotowana jest w e-dzienniku obok poprawianej bez względu na to, czy jest pozytywna, czy negatywna. Obie oceny otrzymują taką samą wagę.

22. Skala oceniania kontrolnych prac pisemnych:

ocena niedostateczna - - 0 – 39%

ocena dopuszczająca - - 40 – 42%

ocena dopuszczający- - 43 – 50%

ocena dopuszczający + - 51 – 52%

ocena dostateczny - - 53 – 55%

ocena dostateczny; - 56 - 63%

ocena dostateczny +; - 64 – 69%

ocena dobry - - 70 - 74%

ocena dobry - 75 – 84%

ocena dobry + - 85 – 87%

ocena bardzo dobry - - 88% – 90%

bardzo dobry - 91% - 95%

ocena bardzo dobry + - 96% - 98%

ocena celujący - - 99%

ocena celujący - - 100%

Klasyfikowanie

1. Oceny klasyfikacyjne ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne na podstawie poniższego związku pomiędzy średnią ważoną a oceną:

ŚREDNIA WAŻONA	OCENA
1,65 – 2,64	dopuszczający
2,65 – 3,64	dostateczny
3,65 – 4,64	dobry
4,65 – 5,64	bardzo dobry
5,65 – 6,00	celujący

Ocenę celującą otrzymuje również uczeń ze średnią ważoną 5,0 – 6,0, który ponadto wykazał się w trakcie trwania półroczną

szczególną aktywnością, twórczym podejściem do przedmiotu, brał udział w konkursach, olimpiadach, przygotowywał interesujące projekty, opracowania.

2. Ustalenie ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych przeprowadza się w oparciu o oceny cząstkowe z zachowaniem ich hierarchii wynikającej ze specyfiki przedmiotu.

Określa się następujące wagi ocen:

- 1 normalna,
- 2 ważna,
- 3 bardzo ważna.

Formy oceniania	Waga
Prace kontrolne, w tym: sprawdziany, testy, wypracowania	3
Szczególne osiągnięcia w konkursach przedmiotowych i olimpiadach przedmiotowych	3
Kartkówki	2
Odpowiedzi ustne	2
Diagnozy i matury próbne	2
Zadania wykonywane z wykorzystaniem edukacyjnych platform internetowych	1
Aktywność na lekcji oraz aktywność związana ze specyfiką przedmiotu	1

Oceny śródroczne i roczne

1. Na 12 dni pracy liceum przed śródrocznym i rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne jest obowiązany wystawić i wpisać do dziennika elektronicznego, propozycje śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywane śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne. Informacja o tych ocenach jest przekazywana uczniom i rodzicom poprzez wpis do dziennika elektronicznego (w specjalnie, przeznaczony do tego kolumnie). Obowiązkiem rodziców jest śledzenie wpisów w dzienniku elektronicznym.
2. Ostateczne oceny śródroczne i roczne mogą ulec podwyższeniu lub obniżeniu względem oceny proponowanej. Nie istnieje możliwość obniżenia proponowanej oceny pozytywnej na ocenę niedostateczną.
3. Na 12 dni pracy liceum przed śródrocznym i rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne zawiadamia ucznia i jego rodziców o zagrożeniu oceną niedostateczną i zagrożeniu nieklasyfikowaniem. Informacja o zagrożeniu jest przekazywana przez wpis oceny „1 ” lub „nk” do dziennika elektronicznego (w specjalnie, przeznaczony do tego kolumnie). Obowiązkiem rodziców jest śledzenie wpisów w dzienniku elektronicznym.
4. Nauczyciel przekazuje uczniom za pisemnym potwierdzeniem harmonogram poprawy śródrocznych ocen niedostatecznych oraz zakres wymagań
5. Propozycje ocen śródrocznych i rocznych nauczyciel wpisuje na podstawie następującej minimalnej liczby ocen cząstkowych: 3 oceny, jeżeli zajęcia odbywają się jeden lub dwa razy w tygodniu, 4 oceny, jeżeli zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu, 5 ocen, jeżeli zajęcia odbywają się więcej niż trzy razy w tygodniu.

Ocenianiu na lekcjach podstaw wiedzy o państwie i prawie oraz Unii Europejskiej podlega:

a) znajomość:

- materiału merytorycznego wynikającego z zawartości merytorycznej programu autorskiego,
- bieżącej sytuacji w Polsce, Europie i świecie;

b) umiejętność:

- analizy materiału źródłowego pod kątem wnioskowania i analizy przyczynowo- skutkowej,
- redagowania wypowiedzi ustnej oraz pisemnej,
- wykorzystywania wiedzy wynikającej z bieżących wydarzeń w kraju i na świecie do analizy materiału teoretycznego.

Ocenianie odpowiedzi

Przy ocenianiu odpowiedzi nauczyciel bierze pod uwagę następujące czynniki:

- znajomość wiadomości z przedmiotu,
- umiejętność wnioskowania,
- umiejętność analizy przyczynowo-skutkowej,
- umiejętność uzasadniania i argumentowania,

- umiejętność analizy materiału źródłowego,
- umiejętność korelacji wiadomości z zakresu państwa i prawa oraz Unii Europejskiej z wiedzą z innych przedmiotów, przede wszystkim wiedzy o społeczeństwie, historii, geografii oraz przedsiębiorczości.

Załącznikiem do Przedmiotowego Systemu Oceniania są Wymagania na poszczególne oceny z *podstaw wiedzy o państwie i prawie oraz Unii Europejskiej*.

Ocenianie realizowane jest w skali i formach przyjętych w Zasadach Wewnątrzszkolnego Oceniania zawartych w Statucie szkoły.

We wszystkich kwestiach nie uregulowanych niniejszym Przedmiotowym Systemem Oceniania należy posłużyć się Statutem szkoły.